

فضیلت توحید

خطبه اول

الحمد لله الذي جعل التوحيد أعلى ما في الارض والسموات وأعز أهله بالجنة ورفع الدرجات وجعلنا من أهل التوحيد وعلي سفينة النجاة والصلاة والسلام على أفضل الخلق صاحب الكمالات وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان ذوي الفضل والتقوى والدعوة والجهاد والبطولات..

وبعد:

برادران مسلمان! خداوند متعال در کلام مجیدش می فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ (آل عمران: ۱۰۲)

«ای مؤمنان! چنانکه حق ترسیدن است و از الله بترسید و نمیرید مگر در حالیکه مسلمان باشید». پس خودم و شما را به تقوای الهی و ترس حقیقی از خداوند متعال سفارش می کنم.

بدانید که قلب مؤمن که جای تبلور سعادت و رستگاری دائمی و حقیقی است جز با آراسته کردن آن به توحید و یکتا پرستی و اصلاح نخواهد گردید. اصلاح قلب فقط با گوهر توحید و درخشش نور ایمان امکان پذیر است. آری! توحید خالص به دور از هرگونه شرک و ریا.

پس من و شما چقدر خوشبختیم که الله ذوالجلال ما را از اهل توحید و یکتا پرستی قرار داده است و توحید ثروت و سرمایه ای حقیقی است و که سعادت و رستگاری هر دو جهان جز در پرتو این سرمایه عظیم یعنی نور توحید تحقق نخواهد یافت.

از لحاظ عقلی و نقلی این امر از مسلمانات است که الله متعال یگانه خالق و مدبر و اداره کننده و چرخاننده این جهان هستی است چنانکه در کلام عزیزش می فرماید:

﴿لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾ (الأنبياء: ۲۲)

«اگر در آسمانها و زمین و غیر از الله (معبودها و خدایان دیگری) وجود می داشت قطعاً نظام آسمانها و زمین به هم می خورد پس الله و یگانه صاحب عرش عظیم و پاک و بسی برتر از آن چیزهایی است که (مشرکان) به او نسبت می دهند».

پس مخلوقاتی بی شمار و عجیب و و کائناتی عظیم و مهیب و مشرق و مغرب و جنگ و صلح و خشک و تر و شور و شیرین و ستاره و سیاره و باد و باران و شب و روز و گیاه و دانه و فرد و گروه و زنده و مرده و نشانه در پی نشانه و همه اینها را تنها و تنها الله یگانه آفریده و می چرخاند و چقدر پروردگار پاک و چقدر اله بزرگ و قدرتمندی است.

دلایل قدرتش را برای آنانکه فکر کنند نمایان و شواهدش را برای آنانکه بنگرند آشکار و آیات و معجزاتش را برای غافلان بیان فرموده و برای معاندان عذری باقی نگذاشته و ودلایل و بهانه های منکرین را ریشه کن کرده است. پس الله ذوالجلال ذاتی بابرکت و بهترین آفرینندگان است.

آری ای مؤمنان و شیفتگان توحید و یکتا پرستی! توحید و یگانه پرستی و اصل بزرگی است که آسمانها و زمین فقط برای آن آفریده شده اند و جن و انس و ملائکه و بهشت و دوزخ به خاطر آن خلق شده اند و ودعوت و جهاد برای توحید و یکتا پرستی فرض گردیده است پس هدف آفرینش

این جهان بزرگ فقط پرستش و عبادت الله متعال آن ذات یگانه و یکتا است و چنانکه در کلام نورانی اش می فرماید:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ (الذاریات: ۵۶)

(و نیافریدم جن و انس را جز برای اینکه عبادت کنند مرا)

اهل توحید و یکتا پرستی بشارت داده شده اند و از حضرت عثمان ذی النورین رضی الله عنه روایت شده که رسول گرامی - صلی الله علیه و آله وسلم - فرمودند: «مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ». صحیح مسلم کتاب الایمان شماره ۲۶

«هر کس در حالی بمیرد که یقین داشته باشد جز الله یگانه و هیچ معبودی شایسته عبادت نیست وارد بهشت می گردد».

عَنْ عِبَادَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَ أَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَ وَكَلِمَتُهُ أَلْفَاهَا إِلَىٰ مَرْيَمَ وَ رُوحٌ مِنْهُ وَ الْجَنَّةُ حَقٌّ وَ النَّارُ حَقٌّ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَىٰ مَا كَانَ مِنَ الْعَمَلِ». (صحیح بخاری: ۳۴۳۵)

و حضرت عباده - رضی الله عنه - روایت می کند که نبی اکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: «هر کس و گواهی دهد که هیچ معبود بر حقی جز الله یگانه و بی همتا وجود ندارد و و محمد بنده و فرستاده اوست و عیسی بنده و فرستاده و کلمه و روح الله است که به مریم سپرده شده است و بهشت و دوزخ و حق اند و عملش هر چه باشد و الله او را وارد بهشت خواهد کرد».

ای مؤمنان دوستدار توحید و یکتا پرستی! آیامی دانید که الله متعال و معبود و یکتا و ذوالجلال برای توحید و یکتا پرستی چه فضایل بزرگی در نظر گرفته است؟! آیامی دانید که توحید تمام گناهان را پاک می کند؟ آیا می دانید که توحید فرد موحد و یکتا پرست را از ماندن همیشه در دوزخ نجات می دهد؟ آیامی دانید که توحید سبب نزدیکی بنده به الله ذوالجلال و آن معبود حقیقی اش می گردد؟ و آیامی دانید که توحید سبب می گردد بلا و مصیبت از مؤمن دور شود؟ پس این را هم بدانید که بنده مؤمن هر چه در تحقق توحید و یکتا پرستی بیشتر کوشا باشد و در آن اخلاص داشته و بی ریا عمل کند و هر چه از شرک و مظاهر شرک ظاهری و باطنی بیشتر دور باشد و امنیت و هدایت بیشتر نصیبش می گردد و پس مژده باد به شما اهل توحید و یکتا پرستی و بدانید که مؤمن موحد و بیش از دیگران از نعمت امنیت و آرامش در دنیا و آخرت برخوردار است.

الله متعال که یگانه معبود من و شماست می فرماید:

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا ءِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ ءَامَنٌ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴾ (الأنعام: ۸۲)

«کسانی که ایمان آورده و ایمان خود را با شرک نیامیخته باشند و ایشان در امنیت کامل خواهند بود و فقط ایشان هدایت یافتگانند». و می فرماید:

﴿ لَا يَخْزَنُهُمُ الْفِزَعُ الْأَكْبَرُ وَنُنَلِّقَهُمُ الْمَلَائِكَةَ هَذَا يَوْمَ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴾ (الأنبياء: ۱۰۳)

(الأنبياء: ۱۰۳)

«وحشت بزرگ (قیامت) آنها را اندوهگین نمی سازد و وملائکه به استقبالشان می آیند (ومی گویند: « این همان روز تان است که به شما وعده داده می شد».

و طبیعتاً کسی که از عبادت الله یگانه سرپیچی کند مستحق بدترین عذاب الهی می گردد و چنانکه می فرماید:

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾﴾ (البینه: ۶)

«بی گمان کسانی که از اهل کتاب و مشرکان کافر شدند و در آتش جهنم اند که در آن جاودانه

خواهند ماند و آنان بدترین مخلوقات هستند». و در جای دیگری می فرماید:

﴿إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كُنْتُمْ هَؤُلَاءِ ءَالِهَةً مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَ الْحُسْنَىٰ أُولَئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾﴾ (الانبیاء: ۹۸ - ۱۰۱)

«یقیناً شما کفریشتگان و آنچه به جای الله می پرستید و هیزم جهنم هستید و شما در آن وارد خواهید شد. اگر اینها (بتها) معبوداتی (برحق) بودند و هرگز وارد دوزخ نمی شدند و (آنها) همگی در آن ماندگار خواهند بود. برای آنها در آن دوزخ ناله (های دردناکی) است و آنها در آن (چیزی) نمی شنوند. اما به راستی کسانی که پیشتر از سوی ما (وعده ی) نیکویی برای آنها مقرر شده است و آنها از آن دوزخ دور نگاه داشته می شوند».

پس اهل توحید همیشه در سعادت و همه جا پیروز و رستگارانند؛ ابراهیم بت شکن پدر یکتا پرستان تاریخ را ملاحظه فرمایید که وقتی دشمنان توحید وی را به آتش انداختند الله متعال چگونه او را سرفراز گردانید:

﴿قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾﴾ (الانبیاء: ۶۹ - ۷۰)

«گفتم: ای آتش! بر ابراهیم سرد و سلامت باش. و آنها خواستند برای (نابودی) او نیرنگ (خطرناکی) ورزند و پس آنها را زیانکارترین (مردم) قرار دادیم».

آری ای مؤمنان وای اهل توحید و یکتا پرستی! با توجه به آیات قرآن کریم و علما توحید را به سه نوع تقسیم کرده اند: توحید ربوبیت و توحید الوهیت و توحید اسماء و صفات.

معنی توحید ربوبیت این است که الله متعال را در افعالش یکتا بدانیم و یعنی اینکه در آفرینش و پرورش و اداره و تدبیر و تصرف کل این جهان ذات متعال خدای تعالی تنهای تنهاست. معنی توحید الوهیت این است که شایسته هر نوع عبادت و پرستش و کمک خواستن و فریاد رسی فقط الله متعال است و بس و یعنی: یکتا دانستن الله متعال در تمامی افعال عبادی بندگان همچون نماز و روزه و طواف و نذر کردن و قربانی نمودن (ذبح کردن) و....

و معنی توحید اسماء و صفات این است که و هر اسم و صفتی که الله متعال برای خود در کلام مجیدش ذکر فرموده یا رسول گرامی اش بیان فرموده یا به یکی از بندگان نیکش آموخته برای

ذات گرامی او ثابت است.

سروران گرامی! چنانکه می دانید الله متعال معبود یگانه من و شما از هر عیب و نقصی پاک است:

﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ (۲) لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ (۴) ﴾ (الإخلاص: (۱ - ۴))

(ای پیامبر) «بگو: او الله یکتا و یگانه است. الله (از همه چیز و همه کس) بی نیاز است (و همه چیز و همه کس نیاز مند او هستند). نه (فرزندی) زاده و نه (از کسی) زاده شده است. و هیچ کس همانند و هم‌تای او نبوده و نیست.»

پس این معبود واله و مشکل گشای ماست و که قدرت و حکمت او در تصور هیچ انسانی نمی گنجد:

﴿ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ۝ (۳۲) ﴾ (إبراهيم)

«الله (همان) ذاتی است که آسمانها و زمین را آفرید و از آسمان و آبی نازل کرد و پس با آن (آب) میوه‌ها (ی گوناگون) برای روزی شما (از زمین) بیرون آورد و و کشتی (ها) را برای شما مسخر گردانید و تا به فرمان او در دریا حرکت کند و ونهرها را (نیز) برای شما مسخر گردانید.»

در جای دیگر می فرماید:

﴿ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۝ (۶۵) ﴾ (مریم)

«(همان) پروردگار آسمانها و زمین و آنچه میان آن دو است و پس او را عبادت کن و و بر عبادتش شکینا (و پایدار) باش. آیا (مانند و) همانمی برای او می شناسی؟»

یقینا و صد البته که نه؛ زیرا با کمال قدرت و اقتداری که شایسته ذات یگانه اوست می فرماید:

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝ (۱۱) ﴾ (الشوری: (۱۱))

«هیچ چیزی مانند ذات یگانه او نیست و او شنوای بیناست»

از حضرت ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند:

﴿ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنْفَقَ أَنْفَقَ عَلَيْكَ. وَقَالَ: «يَدُ اللَّهِ مَلَأَى لَا تَغِيضُهَا نَفَقَةً وَ سَحَاءُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ». وَقَالَ: «أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْفَقَ مِنْذُ خَلْقِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ؟ فَإِنَّهُ لَمْ يَغِيضْ مَا فِي يَدِهِ وَ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ وَ وَبِيَدِهِ الْمِيزَانَ يَخْفِضُ وَيَرْفَعُ». (صحيح بخاری: ۴۶۸۴)

«الله عزوجل فرمود: «انفاق کن تا من بر تو انفاق کنم». همچنین آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: «دست الله و پُر است و انفاق و چیزی از آن و کم نمی کند. او شب و روز می بخشد. آیا نمی بینید که از بدو آفرینش آسمانها و زمین و چقدر انفاق کرده ولی چیزی از آنچه در دست دارد و کم نشده است. و عرش الله بر روی آب و قرار دارد. ترازو در دست اوست و (رزق را) کم و زیاد می کند.»

بارك الله لي و لكم ولسائر المسلمين الموحدين.

خطبه دوم

الحمد لله حمداً كثيراً طيباً مباركاً فيه و كما يحب ربنا ويرضى و وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له و وأشهد أن محمداً عبده ورسوله و وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين. ای اهل ایمان و توحید! چنانکه می دانید همان طوری که وضو و نماز نواقض هایی دارد که آنرا باطل می کند توحید نیز نواقضی دارد که فرد مؤمن و موحد باید مواظب باشد توحیدش باطل نشود و خدای نکرده تباہ شدن توحید مثل تباہ شدن وضو و نماز نیست و توحید اگر باطل شد مثل اینکه سد محکم حفاظت انسان شکسته است و در چنین صورتی یعنی راه ورود انسان به دوزخ باز شده است.

باید بسیار مواظب باشیم که خدای نکرده شیطان که دشمن ابدی و ازلی انسان است ما را به پرتگاه هلاکت نکشاند. راه نجات از دست شیطان و سایر عوامل گمراهی و انحراف در عقیده توجه جدی به قرآن کریم و سنت صحیح رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم است و الله متعال در کلام مجیدش می فرماید:

﴿وَإِن يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِن يَمَسُّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾﴾ (الانعام: ۱۷)

«و اگر الله زبانی به تو برساند و هیچ کس جز او نمی تواند آن را برطرف سازد و و اگر خیری به تو برساند (هیچ کس نمی تواند مانع آن شود) و زیرا که ذات متعال او بر هر چیزی توانا است.» پس باید یقین و باور کامل داشته باشیم که و جز الله یگانه هیچ مخلوقی اعم از پیامبران و ملائکه و سایر اولیاء و دوستان الله هیچ کس نمی تواند در عالم ما فوق اسباب و یعنی در اموری که از توان انسان خارج است به انسان نفع و ضرری برساند و تنها الله و پروردگار یکتا و یگانه است که قدرت دارد سود و زیان برساند و مشکلات را بر طرف نماید.

از ابن عباس رضی الله عنهما روایت است که فرمود: روزی پشت سر پیامبر صلی الله علیه و سلم بر مرکب شانه سوار بودم فرمودند: فرزندم! چند سخن به تو می آموزم:

« أَحْفِظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ أَحْفِظِ اللَّهَ جِدَّهُ جَاهَكَ وَإِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَ إِذَا اسْتَعْنَيْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ وَ وَعِلْمٌ: أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَىٰ أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ وَ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ وَ وَإِن اجْتَمَعُوا عَلَىٰ أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ وَ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ وَ رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ وَ وَجَّهَتِ الصُّحُفُ». سنن ترمذی ۲۵۱۶ و فرمود این حدیث حس صحیح است

«الله را حفظ کن تا ترا حفظ کند. به یاد الله باش او را در برابر خود؛ خواهی یافت. هرگاه چیزی خواستی فقط از الله بخواه و و هرگاه کمک می خواهی تنها از الله کمک بخواه و و بدان اگر تمام مردم جمع شوند تا به تو سودی برسانند و هرگز نخواهند توانست به تو فایده ای برسانند و مگر فایده ای که الله در تقدیر برایت نوشته باشد.»

واگر همه جمع شوند تا به تو ضرری برسانند و هرگز نخواهند توانست ضرری برسانند و مگر ضرری که الله برایت نوشته و مقدر کرده باشد. قلم ها برداشته شده و صحیفه ها خشک گردیده است».

پس با توجه به آیات کریمه قرآن کریم و احادیث صحیح رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم دعا کردن و سؤال کردن و کمک خواستن از الله بر بندگانش لازمست و زیرا در سؤال و دعا و کمک خواستن از الله متعال و انسان عجز و نیاز خود را مطرح می کند و وگویا بنده مؤمن و در برابر ذات متعال او به قدرت بی مثال خدای تعالی اعتراف می کند و می گوید: بلند کردن دست نیاز و برای رفع هر ضرر و زیان و آرزو و امیدی و جزبه الله یکتا و یگانه از هیچ کس و هیچ جای دیگری شایسته نیست.

الله ذو الجلال تصویر بعضی از انسانهای ناسپاس را نشان می دهد که قابل دقت و تأمل است:

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴾ (البقرة: ۱۶۵)

«واز مردم کسانی هستند غیر از الله همتیانی را انتخاب می کنند و و آنها را مانند دوست داشتن الله دوست می دارند و کسانی که ایمان آورده اند الله را بیشتر دوست می دارند و کسانی که ستم کردند. اگر می دیدند هنگامی که عذاب (روز قیامت) را مشاهده می کنند (خواهند دانست) که تمام قدرت از آن الله است و اینکه الله سخت کیفر است».

آری ای اهل ایمان و مشتاقان و شیفتگان توحید و یکتا پرستی! بزرگترین ظلم و سنگین ترین گناه این است که به الله شریک آورده شود و حق خالصی که فقط مال اوست به دیگران داده شود و دیگران با او مساوی دانسته شوند.

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴾ (النساء: ۱۱۶)

«بیگمان الله شرک و رزیدن به خود را نمی آمرزد و غیر از آن را برای هر کس که بخواهد می بخشد . و هر کس با الله شریک بگیرد و یقینا به گمراهی دور از حقی سرگردان شده است».

﴿ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾ (الأحزاب: ۵۶)

«اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد . اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد .» اللهم صل على محمد وأزواجه وذريته كما صليت على آل إبراهيم وبارك على محمد وأزواجه وذريته كما باركت على آل إبراهيم إنك حميد مجيد .»

ربنا آتانا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار. عباد الله! إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذي القربى و ينهى عن الفحشاء والمنكر والبغى و يعظكم لعلكم تذكرون.